

SPOLEČNÝ ZPRAVODAJ ŽDÁRSKÝCH FARNOSTÍ

VELIKONOCE L. P. 2009
Program přípravy a liturgických oslav
Přidružené programy kulturní
Ze života farností
Velikonoční různočtení
Historická připomenutí
Kříže a Boží muka v krajině

Draží bratři a sestry,

velikonoční vydání Zpravodaje žďárských farností vždy navazuje na nedávné vydání vánoční. V něm psal zajímavý článek bohoslovec naší farnosti sv. Prokopa Josef Novotný o své přípravě na kněžství v Římě. Ta probíhá na dvou místech: na Papežské lateránské univerzitě a na Papežské koleji Nepomucenum – v kněžském semináři. Ne všichni vědí, že právě v této koleji strávil poslední léta svého života a zde také zemřel v pověsti svatosti pražský arcibiskup Josef kardinál Beran (29. 12. 1888 – 17. 5. 1969). Byl to nedobrovolný exil v době komunismu (1965–1969). Letos uplyne přesně 40 let od jeho smrti, při které byl osobně přítomen v Nepomucenu i papež Pavel VI.

Dne 18. června 1949 v době razantního nástupu komunismu, který si chtěl podmanit církev, aby ji mohl zničit, přednesl ve strahovském chrámu v Praze velmi odvážné kázání: *„Nevím, kolikrát ještě budu moci k vám promlouvat, ale nyní prohlašuji veřejně jako biskup: Nikdy, nikdy, nikdy nesvolím k dohodě, která směřuje proti zákonům Božím a církvi svaté. Prohlašuji zde slavnostně před Bohem a před národem, že nikdy neuzavřu dohodu, která by porušovala práva církve a jejích biskupů. Nikdo a nic mě k tomu nedonutí, poněvadž církev je jen jedna a bez biskupů církev katolická nemůže existovat. Uslyšíte-li, že jsem něco takového podepsal, nevěřte. Přísahám jako biskup: nikdy nezradím práv Božích a církve svaté. Velice mě bolí, že kvůli mně pronásledován bude můj dobrý český lid. Ale nemohu jednat jinak. Odkud jsem čerpal sílu ve všech pracích a námáhách já, v Kristu nejmilejší? – Z eucharistie. On je zde skutečně. On nezklame. Řekl: ‚Nebe a země pomínou, ale slova má nepomínou. Já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa.‘ Je třeba bojovat proti lživosti, úskočnosti a prohnanosti. Je třeba modlit se za duše, které zakolísaly ve víře, byvše svedeny nepravdivými a falešnými řečmi: zde je Kristus, tady je pravda. Pravda je jen jedna a tu vám hlásá církev, v jejímž čele jsou biskupové spojení s římským papežem. Nemohou být dvě pravdy... Až se náš národ vzpamatuje, přikloní se úplně k Eucharistii – ke Kristu, pak bude mír, klid a pokoj!“*

Nový prefekt Kongregace pro bohoslužbu a svátosti kardinál Antonio Canizares Llovera (té kongregace, která nedávno povýšila náš kostel Nanebevzetí Panny Marie a sv. Mikuláše na baziliku minor), se o eucharistii, adoraci a významu mše svaté pro náš život vyjádřil takto:

„Liturgie je především adorace. Církev je Božím dílem, je Božím působením, je uznáním toho, co Bůh činí ku prospěchu lidí. A právě adorace, jejímž vyjádřením je liturgie, a zejména eucharistie, jež je středem adorace, je úkonem uznání Boha; je uznáním, že všechno pochází od něho, je uznáním toho, že to, co patří nám, musí se vrátit Bohu. V této době silné sekularizace, směřující k zapomenutí na Boha, jenž je pokládán za nedůležitého pro lidský život, je nezbytné zdůraznit, že adorace je prvořadá, to znamená, že první místo patří Bohu. Ten opravdu mění život křesťanů a život církve. Protože zapomene-li se na to, že Bůh je středem všeho, zapomene-li se na Boha, stává se církev pouze lidskou institucí. Bůh je však silou, která působí v církvi. Bůh nás stvořil, spasil a vykoupil. Bůh nám nabízí svůj život, abychom žili z něho. Bůh nás miluje, abychom jemu i bližním lásku opětovali. Liturgie není vyprávění o tom, co se stalo v minulosti, nýbrž je denní manifestací spásy Boží prostřednictvím Ježíše Krista. Je obětí Krista na Kalvárii, která se skutečně zpřítomňuje každý den s celou svou spasitelskou a obnovnou silou. Je to láska Boží, která se mezi námi zpřítomňuje, abychom právě z této Boží lásky žili.“

*Kříž ve Žďáru u kaple svaté Barbory
z roku 1895*

A právě toto mají být pro křesťany ty pravé Velikonoce! Následovat stále více a lépe Ježíše Krista, který pro nás zemřel, vstal z mrtvých a žije mezi námi zvláště v eucharistii.

Vaši kněží

P. Tomáš Holý
P. Vladimír Záleský

VELIKONOČNÍ PROGRAM VE FARNOSTI ŽDÁR NAD SÁZAVOU – I PŘI KOSTELE SVATÉHO PROKOPA

Pobožnosti křížové cesty:

- Každý pátek: 17:30
- Každou neděli: 14:30

Předvelikonoční svatá zpověď:

- Čtvrtek 2. dubna: 16:00 – 18:00
- Pátek 3. dubna: 16:00 – 18:00
- Sobota 4. dubna před Květnou nedělí: 16:00 – 18:00
- Pondělí Svatého týdne 6. dubna: 9:00 – 12:00, 14:00 – 19:00, více zpovědníků
- Úterý Svatého týdne 7. dubna: 9:00 – 10:00
- Středa Svatého týdne 8. dubna: 9:00 – 10:00

Mše svaté ve Svatém týdnu:

Květná neděle 5. dubna: 7:30, 10:30 a 18:00

Pondělí, úterý a středa Svatého týdne: 8:00

Velikonoční triduum:

Zelený čtvrtek 9. dubna, památka Večeře Páně:

19:00 mše svatá, do 21:00 adorace.

Velký pátek 10. dubna, památka Umučení Páně (den přísného postu):

Dnes se neslaví mše svatá.

Kostel bude otevřen od 7:00 do 21:00 k adoraci.

10:00 křížová cesta pro děti, 14:00 křížová cesta, 15:00 velkopáteční obřady.

Bílá sobota 11. dubna:

Kostel bude otevřen od 7:00 do 20:00 k adoraci.

Velikonoční vigilie: 20:00 (s udělováním křtu a biřmování dospělé)

Neděle 12. dubna, Slavnost Zmrtvýchvstání Páně: 7:30, 10:30 a 18:00

Pondělí velikonoční 13. dubna: 7:30 a 10:30.

**VELIKONOČNÍ PROGRAM
VE FARNOSTI ŽĎÁR NAD SÁZAVOU – II
PŘI BAZILICE NANEBEVZETÍ PANNY MARIE**

Pobožnosti křížové cesty:

- Každý pátek: 16:45
- Každou neděli: 14:30

Předvelikonoční svatá zpověď:

- Květná neděle 5. dubna, zpovědní den: 15:00 – 17:00

Velikonoční triduum:

Zelený čtvrtek 9. dubna, památka Večeře Páně:

17:00 mše svatá

Velký pátek 10. dubna, památka Umučení Páně (den přísného postu):

Dnes se neslaví mše svatá.

16:00 křížová cesta

17:00 velkopáteční obřady

Bílá sobota 11. dubna:

9:00 Ranní chvály a obřad Effatha

Velikonoční vigilie: 22:00 (s udělováním křtu a biřmování dospělé)

Neděle 12. dubna, Slavnost Zmrtvýchvstání Páně:

9:05 mše svatá s žehnáním pokrmů (doprovází chrámový sbor FONS)

Pondělí velikonoční 13. dubna: 9:05 mše svatá

„Syn Boží se stal pro tebe člověkem. Vysvobodil tě od smrti a povolal do království. Jak bys tedy ty, který jsi tolik dosáhl a dosahuješ, neměl slavit svátek po celý svůj život? Všechn náš čas je svátek.“

Svatý Jan Zlatoústý

Z Kréda kmene Masajů

Věříme, že Bůh splnil svůj slib
a poslal na zemi Syna Ježíše Krista,
muže z masa a kostí, z kmene Židů,
narozeného v chudobě v malé vesnici,
jenž opustil svůj domov,
aby na věčné lovecké výpravě konal dobro,
uzdravoval lid ve jménu Boha a člověka
a ukazoval, že náboženství znamená lásku.
Svým lidem byl zavržen, mučen,
hřebíky přitlučen za ruce a nohy ke kříži
a zemřel.
Byl uložen do hrobu,
ale hyeny se ho ani nedotkly,
a třetího dne povstal z hrobu.

Kde tryská radost

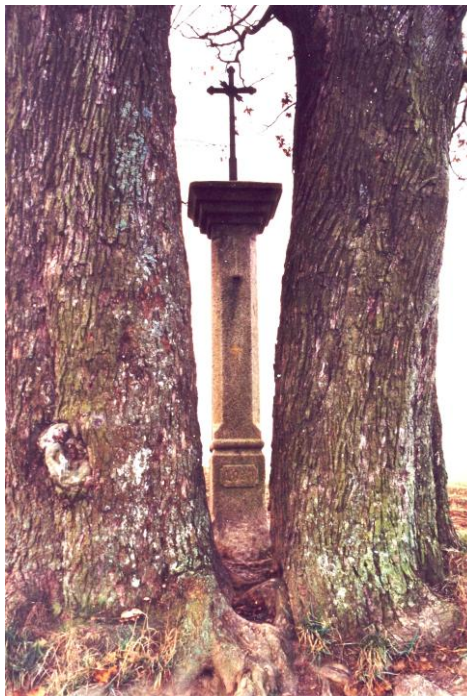
Když Ježíš začínal působit na této zemi, sestoupil do vody Jordánu a stvořil tím symbol své cesty: cesty všemi hlubinami utrpení. Když odcházel pryč ze země, postavil křest jako znamení cesty, po které máme my lidé jít za ním: hlubinami a vystoupením z vody do života. Je to zvláštní: Voda je praobraz všeho živého a sama život nemá. Žít přece znamená růst, rozplemeňovat se, zahřívat se, pohybovat se v rytmu, prožít svůj čas a potom odejít. Ale na vodě nevidíme známky života, a tak je prásilou života. Tím voda sama odkazuje na toho, který řekl: Kdo baží po životě, ztratí ho, kdo ho vydá, získá ho a stane se pramenem života pro jiné a také pro sebe.

Jörg Zink

Kantikum Velkého pátku

„Kristus Ježíš, ačkoli má božskou přirozenost, nic nelpěl na tom, že je rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka a stal se jedním z lidí. Byl jako každý jiný člověk, ponížil se a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži. Proto ho také Bůh povýšil a dal mu Jméno nad každé jiné jméno, takže při Ježíšově jménu musí pokleknout každé koleno na nebi, na zemi i v podsvětí a každý jazyk musí k slávě Boha Otce vyznat: Ježíš Kristus je Pán.“

Filipanům 2, 6–11

Kamenný sloup z roku 1857u staré „Vápenné cesty“ za Žďářem

Touha dát všechno

Matka Tereza napsala před založením kongregace Misionářek lásky v jednom soukromém dopise:

Uvědomuji si, že jestliže dílo začne, přinese mi to spoustu pokoření, osamělosti a utrpení. Tak, jak jsem, jsem velmi šťastná, a zvláště tady, ale náš Pán nepřestává volat. Pokoušela jsem se tyto myšlenky zastavit, ale bez jakéhokoliv ovoce. Nevím, co bych z toho sama mohla mít, vím, že všichni budou proti. Ne, Vaše Milosti, odpusťte, že to říkám, v díle se vzdám úplně všeho, co mám, a všeho, co jsem, nezůstane absolutně nic. Teď jsem Jeho, jenom Jeho, dala jsem mu všechno, už nějaký čas nic vlastního nehledám. Víím, že milujete pravdu, a toto pravda je. Kdybych říkala opak, říkala bych lež. Všechno udělal Bůh. Jednoduše si všechno vzal. Teď jsem Jeho a Vy to víte.

Matka Tereza: Pojď, buď mým světlem

JUBILEJNÍ ROK SVATÉHO APOŠTOLA PAVLA

Jubilejní rok svatého Pavla budeme prožívat až do 29. června 2009.

Při své druhé misijní cestě se Pavel dostal i do Soluně. Po založení křesťanské obce se musel poměrně brzy vzdálit, protože se zde nemohl kvůli nepokojům zdržovat. Odebral se dále do Atén a do Korintu. Odsud píše mezi léty 51 a 53 první dopis obci, kterou před krátkou dobou opustil. A tak můžeme list Soluňanům číst s vědomím, že před sebou máme pravděpodobně nejstarší řádky Nového zákona. Uvědomíme si, že obsahují základní pravdy naší víry.

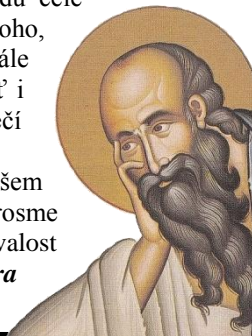
Hned na začátku hovoří Pavel o víře, naději a lásce. Tyto tři ctnosti jmenuje jako specifickou skupinu křesťanského způsobu chování teprve později, v prvním listě Korinťanům. Již zde si ale uvědomuje existenci této trojice. Mluví o tom, že křesťané konají skutky víry, mají obětavou lásku a vytrvalou naději. Určitým způsobem to zahrnuje celé křesťanství. Jestliže nás Bůh oslovuje a povolává a my celý život konáme skutky víry, a když pak v této víře skutečně milujeme Boha i své bližní a tato láska nespočívá v pouhém citu, ale v opravdových usilovných skutcích, a jestliže ve svém pozemském přebývání setráváme v naději, že jsme na cestě, a to co je člověku vlastní, teprve přijde – pak jsme vlastně křesťany.

To druhé, co chceme vybrat z tohoto nástinu křesťanské existence, je jediné slovo: vyvolení. My současní křesťané právě proto, že jsme současnými lidmi, neslyšíme takové slovo snadno. Máme snad dokonce nepřiznanou bázeň, že bychom mohli být jinými, než jsou ti ostatní. Dnešní člověk má určitý sklon skrývat se v davu ostatních lidí, nechce být nápadný, chce být jako ostatní. Na tom může být i něco dobrého, ba dokonce velice křesťanského: může to být snaha dobře prožívat to, co je prosté a obyčejné a nenápadné, být trpělivý při průměrnosti, šedi a potížích života. Avšak může za tím být i zbabělost. Svým tehdejšími málo početným a pronásledovaným křesťanům, kteří pro ostatní lidi byli podivnými a pozoruhodnými outsidersy, říká Pavel: Máte povolání, jste vybráni, jste povoláni Bohem, jeho milostí, jeho vyvolením.

A to třetí, o čem hovoří Pavel, je teprve skutečným celkem křesťanství. Říká soluňským, že se od nepravých bohů a model svého dřívějšího života obrátili k živému a pravému Bohu, aby mu sloužili. To je opravdu celé křesťanství: znát pravého, živého Boha, který nás povolal, toho, který je víc než všechny modly našeho bytí, jež jsme stále znovu v pokušení vytvářet si na oltářích svého srdce. Neboť i my jsme podobně jako lidé v tehdejší době stále v nebezpečí klanět se těmto modlám, i když jim už nestavíme sochy.

To je několik málo věcí, které nám Pavel říká o našem křesťanském bytí na nejstarších stránkách Nového zákona. Prosme Boha o účinnost víry, o věrné usilování o lásku a o vytrvalost v naději, o tyto tři věci.

Podle Karla Rahnera

NÁVŠTĚVA SVATÉHO OTCE BENEDIKTA XVI. V BRNĚNSKÉ DIECÉZI

Jak už jsme zaregistrovali z našich médií, připravuje se na letošní rok mimořádná událost – návštěva papeže Benedikta XVI. S přesnými informace se zatím zrovna „pytel neroztrhl“, ale v těchto dnech se čeká na oficiální potvrzení této návštěvy Svatým stolcem. Mezitím kdesi v zákulisí již probíhají velmi čilé přípravy do nejmenších podrobností. Jen pro zajímavost, určitě jsme zachytili, že zhruba za 2 měsíce navštíví Svatý Otec stát Izrael – a tato návštěva byla oficiálně potvrzena teprve před několika dny. Naše návštěva se uskuteční, dá-li Pán, aby papež oslavil v naší zemi slavnost sv. Václava, a co je velmi pravděpodobné, jedinou mši svatou v průběhu své cesty bude slavit v naší diecézi. Budeme tedy svědky – a doufám, že i přímými účastníky – velké události i pro nás všechny. V pastýřském listě našich biskupů, který brzy zazní, se dozvíme více a také bude zdůrazněna duchovní příprava na tuto událost. Už dnes prosím své farníky o modlitbu za to, aby návštěva přinesla duchovní osvěžení a požehnání pro věřící i nevěřící lid. Hlavním koordinátorem papežské návštěvy v naší diecézi byl pověřen Mons. Dr. Karel Janoušek, se kterým se budeme moci setkat na letošní svatojánské pouti. Bude hlavním poutním celebrantem na mši svatě v neděli 17. května v 9:00 a v 10:30 hodin. Na tento úmysl budeme pamatovat také při adoračním dnu v pondělí 14. září – dopoledne v bazilice a od 12:00 na Zelené hoře. Přijďte se s námi modlit za tuto událost.

P. Vladimír Vojtěch Záleský

Předchozí papežské návštěvy

Jak probíhaly dřívější tři papežské návštěvy naší země:

1990 Jan Pavel II. připutoval 21.–22. dubna na pozvání prezidenta Václava Havla a arcibiskupa primase Františka kardinála Tomáška. Mši svatou sloužil na Letné; potom zavítal na Velehrad a na Slovensko.

1995 Svatý otec Jan Pavel II. vykonal druhou pastýřskou misi 20.–22. května. V Olomouci kanonizoval bl. Jana Sarkandra a bl. Zdislavu z Křižanova a z Lemberka. Současně požádal o odpuštění křivd na nekatolicích v našich dějinách a také prohlásil, že i katolická církev odpouští vše zlé, co vytrpěli katolíci. Do historie vstoupilo také spontánní setkání mládeže s papežem na Svatém Kopečku.

1997 Jan Pavel II. připutoval 25.–27. dubna k oslavám milénia smrti biskupa, mučedníka a Evropana, svatého Vojtěcha. Mše svatě sloužil v Praze a Hradci Králové. Vyzval k dialogu o způsobu restituce vyvlastněného majetku církve a vyjádřil naději, že i český stát uzavře s Vatikánem smlouvu upravující vzájemné vztahy.

POVÝŠENÍ FARNÍHO KOSTELA NANEBEVZETÍ PANNY MARIE A SVATÉHO MIKULÁŠE NA BAZILIKU MINOR

V létě nás čeká radostná událost. Náš farní kostel Nanebevzetí Panny Marie a svatého Mikuláše byl dekretem vatikánské Kongregace pro bohoslužbu a svátosti ze dne 5. ledna povýšen na baziliku minor. Udělení významného titulu oslavíme při slavnostní bohoslužbě slavené otcem biskupem Vojtěchem v den Nanebevzetí Panny Marie 15. srpna v 10:00 hodin. Slavnostní bohoslužbu bude doprovázet společná oslava i kulturní a duchovní program, a to nejen v samotný den, ale i v okolních dnech. U příležitosti povýšení plánujeme přípravu poutnických oplatků, ražbu pamětních medailí, vydání knihy o uměleckém dědictví kláštera a zvláštní edici vína.

Termín „bazilika minor“ označuje kostel, který zvláštním způsobem souvisí se svatým otcem. Sídelním kostelem Svatého otce jako římského biskupa je bazilika svatého Jana v Lateránu a dále jsou s ním přímo spojeny další tři kostely v Římě: bazilika svatého Petra ve Vatikánu, bazilika svatého Pavla za hradbami a bazilika Santa Maria Maggiore. Kromě nich se zvláštnímu významu těší tři další, tzv. patriarchální baziliky, a to svatého Vavřince za hradbami a svatého Františka a Panny Marie v Assisi. Náš kostel se zařadil mezi takzvané baziliky minor, tedy kostely, jimž náleží zvláštní práva a povinnosti.

Mezi povinnosti baziliky minor patří především vzdělávání věřících, liturgické slavení svátků souvisejících se Svatým stolcem a patrony kostela, péče o hudební doprovod liturgie, pravidelná modlitba církve, kázání a další lidová zbožnost.

Právem je použití vlastních i papežských insignií, přednost při obsazování kněžství, modlitba Vyznání víry o významných dnech a plnomocné odpustky. Ty je možné získat o určených svátcích, navíc si každý věřící může zvolit pro jejich získání libovolný den v roce (seznam těchto dní naleznete na předposlední stránce zpravodaje).

Zbyněk Vintř

Pamětní medaile

Poněkud odvážný krok do neznáma v podobě přípravy emise pamětní stříbrné medaile k povýšení našeho kostela na baziliku minor vyústil do překvapivého výsledku. Navržená emise 500 kusů je jako celek rezervována. Původní předpoklad vyčlenit cca 100 ks do volného prodeje pro návštěvníky a poutníky tak vzal za své. Rozhodli jsme se, že emisní náklad nebudeme zvyšovat. Důvod je jediný. Z numismatického hlediska je emise do 500 kusů považována za vzácnou. Přestože většina z objedávajících mezi stále sběratele nepatří, domníváme se, že punc určité výjimečnosti našemu počínu sluší.

Příprava emise se nyní nachází v tomto stádiu: po odsouhlasení definitivní podoby grafického návrhu Milivoje Husáka převzal zakázku akademický sochař Vladimír Oppl, který v současné době pracuje na sádrovém modelu medaile. Dovolují si touto cestou poděkovat za zájem všem, kteří si medaili rezervovali. *František Laštovička*

PROGRAM AKCÍ OBOU FARNOSTÍ NA JARO A LÉTO 2009

ŽĎÁR – II *do 17. dubna 2009*

Zlatá jeřabina Kraje Vysočina

Bazilika Nanebevzetí Panny Marie a sv. Mikuláše ve Žďáře nad Sázavou byla zařazena do ankety Zlatá jeřabina, cena kraje Vysočina za nejlepší kulturní počin roku 2008 v kategorii péče o kulturní dědictví. Od 9. 3. do 17. 4. 2009 můžete v této anketě hlasovat. Bližší informace naleznete na internetových stránkách kraje Vysočina, tematická stránka kultura a památky.

Výsledky veřejné ankety budou vyhlášeny 12. 5. 2009; prvním třem kulturním počinům v každé kategorii bude Zastupitelstvem kraje Vysočina udělena spolu s oceněním i finanční odměna. Elektronický hlasovací formulář je na <http://extranet.kr-vysocina.cz/zlata-jeřabina/>

DIECÉZE *každý pátek v 15 hodin*

Páteční zvonění zvonů v pátek v 15:00 hodin

Počínaje pátkem 27. února 2009 byla obnovena všude tam, kde se to ještě nedělo a přitom to bylo technicky možné, tradice pátečního zvonění kostelních zvonů v 15 hodin. Toto zvonění v době smrti Pána Ježíše zve k modlitbě a rozjímání o díle vykopení a k přijetí plodů jeho života, smrti a zmrtvýchvstání.

ŽĎÁR – I *17. – 19. dubna 2009 a 1. – 3. května 2009*

Jarní víkendy pro mládež

Místa konání budou ještě upřesněna v ohláškách a na přihláškách, které naleznete ve zповědní kapli :-)

Víkend pro 5. až 9. třídu:

17. – 19. dubna 2009

Víkend pro 1. až 4. třídu:

1. – 3. května 2009

DĚKANSTVÍ *19. dubna 2009*

Pouť ve Slavkovicích

V neděli 19. dubna, na neděli Božího milosrdenství vás zveme na pouť do Slavkovic s Miroslavem kardinálem Vlkem v 15:00 hodin – začátek programu ve 14:15 hodin.

ŽDÁR – II 5. – 6. května 2009

Duchovní obnova s modlitbou za uzdravení rodových kořenů

Letos připravujeme farní duchovní obnovu s katolickou komunitou bratří a sester z USA. Hlavními osobnostmi rekolekce budou misionář br. Tom Edwards a sestra Mary. Program začne v úterý 5. května v 16:30 hodin. Ve stejný čas bude program pokračovat také ve středu 6. května. Po společné modlitbě bude vždy mše svatá, příležitost ke svátosti smíření a duchovnímu rozhovoru. Obnova bude zaměřená na uzdravení rodových kořenů. Není nutné se předem přihlašovat, všichni jsou zváni.

ŽDÁR – II 16. – 17. května 2009

Hlavní pouť ke sv. Janu Nepomuckému na Zelené Hoře

Letošní pouť začne v sobotu 16. května. První poutní mše svatá bude v 17:00 hodin a sloužit ji bude P. Pavel Fox Pacner, farář v Mutěnicích. V neděli budou poutní bohoslužby v 6:00 (P. Tomáš Holý), v 7:30 (P. Miloš Kabrda, farář v Újezdě), v 9:00 (Mons. Dr. Karel Janoušek; zpívá rytmická schola z kláštera), v 10:30 (Mons. Dr. Karel Janoušek; zpívá chrámový sbor FONSA) a odpoledne s májovou pobožností ve 14:30 hodin (P. Josef Brychta, farář v Jemnici).

DĚKANSTVÍ 23. května 2009

Pouť žďárského děkanství k roku svatého Pavla

Pouť děkanství u příležitosti roku svatého Pavla se uskuteční v sobotu 23. května 2009 v 17:00 hodin v Bobrové. Všichni jste srdečně zváni.

OBĚ FARNOSTI 24. května 2009 a 14. června 2009

První svaté přijímání

První svaté přijímání se letos uskuteční ve farnosti Nanebevzetí Panny Marie a svatého Mikuláše v klášteře 24. května v 9:05 hodin. Ve farnosti svatého Prokopa bude první svaté přijímání dne 14. června při mši svaté v 10:30 hodin. Prosíme vás všechny o modlitbu za naše děti.

DIECÉZE 29. května 2009

Noc kostelů

V pátek 29. května 2009 se v Brně koná první Noc kostelů, která navazuje na podobnou akci uspořádanou nejdříve ve Vídni a potom rozšířenou po celém Rakousku. Od odpoledne do pozdních nočních hodin budou brněnské kostely otevřeny veřejnosti a nabídnou duchovní a kulturní program, ale i místo pro ztišení, modlitbu a zastavení. Program a podrobné informace naleznete na webu www.nockostelu.cz.

ŽDÁR – II 30. května 2009

Svatodušní vigilie

V sobotu 30. května se na Rajském dvoře stejně jako v minulém roce uskuteční svatodušní vigilie před slavností Soslání Ducha svatého. Ve 20:00 se sejdem ke mši svaté pod širým nebem a k modlitbě za dary Ducha svatého.

ŽDÁR – I 4. července 2009

Pouť ke svatému Prokopovi

V sobotu 4. července oslavíme pouť svatého Prokopa, letos připadá přesně na den jeho svátku. V 17:00 bude mše svatá a od 19:00 vás srdečně zveme k již tradičnímu přátelskému posezení na farní zahradě.

ŽDÁR – II 5.–10. 7. 2009

Farní puťák „Rychlebské hory 2009“

Jako každý rok vás zveme na farní puťák naší mládeže, tentokrát do Rychlebských hor. Odjíždíme v neděli 5. července po mši svaté, návrat v pátek 10. července večer. Za základnu nám poslouží fara v Javorníku.

DIECÉZE 19. července – 1. srpna 2009

XI. diecézní expedice mládeže – Finsko

V létě se již pojeďnácté vydáme s našimi mladými na diecézní expedici, tentokrát do Finska.

ŽDÁR – I 27. – 31. července 2009 a 3. – 8. srpna 2009

Letní tábory pro mládež

Místa konání budou ještě upřesněna v přihláškách a na přihláškách, které naleznete ve zповědní kapli :-)

*Boží muka z roku 1680 v Najdeku
od rychtáře P. P. Svobody*

Tábor pro 1. až 4 třídu: 27. – 31. července 2009 (fara Uhřínov)

Tábor pro 5. až 9. třídu: 3. – 8. srpna 2009

Letos opět připravujeme letní tábory pro děti a mládež naší i okolních farností. Tradičně se vydáme na několik dní do světa, abychom si zahráli, zasoutěžili a pobavili se v mladém křesťanském kolektivu. Ubytování budeme na některé faře v okolí. Všechny důležité informace naleznete v přihláškách, které budou k dispozici ve zpovědní kapli. Prosíme dodržujte termíny odevzdání přihlášek, abychom měli včas přehled, kolik bude zájemců, a mohli bez problémů zajistit potřebné množství potravin a dalších potřebných věcí na pobyt. Na setkání s již známými, ale i novými účastníky se moc těší vaši táboroví vedoucí a asistenti :-)

*Nedatovaná Boží muka v Polničce
na křižovatce u Obecního úřadu*

DIECÉZE 29. srpna 2009

Diecézní pouť rodin

Již pošesté se rodiny z brněnské diecéze sjedou na nádvoří žďárského kláštera, aby společně oslavily svoji pouť, a to jak duchovním programem, tak také vzájemným setkáním a řadou aktivit určených těm nejmenším.

AKTUALITA

TURZOVKA. Žilinský biskup Tomáš Galis dne 19. října 2008 vyhlásil horu Živčáková při Turzovce za poutní místo a místo modlitby. Zároveň požehnal základní kámen kostela Panny Marie – Matky Církve a areál stavby nového kostela a exercičně-pastoračního zařízení žilinské diecéze.

Biskup Galis se rozhodl toto místo vyhlásit za poutní místo a místo modlitby, aby bylo postaráno o potřeby poutníků a věřícího lidu. Hora Živčáková je známým místem už 50 roků a sem stále více poutníků ze Slovenska, České republiky, Polska, Rakouska, Německa, Ukrajiny a jiných zemí světa.

PLÁN OBNOVY BAZILIKY V ROCE 2009

Kontinuitu letošních plánů průběhu obnovy příjemně komplikuje srpnová slavnost povýšení našeho kostela na baziliku minor. S přihlédnutím k této pro farnost významné události je upraven předpokládaný harmonogram prací. Hlavní náplní stavební činnosti bude oprava vnějších omítek sakristie a její

nová střecha. Tyto práce proběhnou pro nás osvědčenou formou kombinace brigádnické svépomoci a dodavatelské činnosti firmy A+Š stavby, s. r. o. Veškeré činnosti by měly být ukončeny v polovině prázdnin. Po letní přestávce ještě plánujeme obnovu vnější omítky presbytáře. K tomuto kroku se však definitivně odhodláme až po pololetní diagnóze finančního zdraví naší farnosti. Reálný odhad celkového investičního nákladu na obnovu celého exteriéru kostela činí pro letošní rok 2.000.000,- Kč. Finanční prostředky jsou v tuto chvíli zajištěny již z více než poloviny. Město Žďár nad Sázavou přispívá částkou 500 000 Kč, kraj Vysočina pak 250 000 Kč a částka, kterou pro stavební účely v současné době disponuje farnost, činí 350 000 Kč.

V závěru léta rovněž počítáme s provedením restaurátorských prací na nástěnných malbách v kapli Zvěstování Panny Marie. V této práci bude pokračovat akademický malíř Jiří Štourač. Restaurováním v dílně akademické malířky Evy Kolmanové v současné době prochází socha sv. Jana Nepomuckého s podstavcem a novinka, která trvale zaujme místo v interiéru baziliky. Tou se stane křížová cesta, olejomalba na plátně od neznámého umělce. Velmi půvabná kolekce barokních obrazů byla získána do prozatím trvalé zápůjčky z litoměřické diecéze ze zrušeného kostela v Zábřušanech.

K plánovanému dokončení interiéru kostela zbývá provedení nátěru mříže a zrestaurování madel na zábradlí Santiniho schodiště. Po zimní přestávce znovu brigádní formou probíhají práce na zpřístupnění prostor nad sakristií. Důkladná práce našich brigádníků již přináší viditelné i hmatatelné výsledky.

Stále v nás žijí ambice v podobě dlouhodobých úkolů. Jsou jimi především restaurátorské práce na architektuře a výzdobě hlavního oltáře. K naší lítosti je vzhledem k velmi vysokým jednorázovým finančním nárokům doposud mimo realitu zrestaurování varhanního nástroje a varhanních skříní.

Společně si vás dovoluujeme poprosit o podporu v našem letošním úsilí. Přejeme sobě i vám, aby nás pocit vzájemnosti farního společenství, vybudovaný nad společným dílem, provázel i v tomto roce. A nejen v něm.

Vladimír Záleský a František Laštovička

FARNÍ CHARITA ŽĎÁR NAD SÁZAVOU – I

Setkání Farní charity je **první středu v měsíci v 18.00 hod. na faře.**

Současná nabídka služeb:

- odvoz a dovoz na večerní mši svatou *každou druhou sobotu v měsíci*, která je sloužena za nemocné,
- zprostředkování profesionálních služeb Charity,
- návštěvy osob opuštěných a staršího věku,
- technická pomoc a údržba potíží v domácnosti opuštěných lidí,
- zprostředkování svatého přijímání, svátosti smíření.

Zapojit se může každý z nás. Setkání je vždy otevřené všem lidem, kteří chtějí být prospěšní a pomáhat potřebným. Stejně tak nás může kontaktovat každý, komu můžeme být prospěšní my.

Kontaktní osoba: Ing. Mgr. Jiří Dvořáček, jáhen; mobil: 721 307 217

OBLASTNÍ CHARITA ŽĎÁR NAD SÁZAVOU

S novým rokem 2009 převzala Oblastní charita Žďár nad Sázavou zařízení s tehdejším názvem Poradna pro ženy a dívky, které již několik let funguje na Poliklinice ve Žďáře nad Sázavou. Služba se tak stala součástí **Kopretiny – centra pro rodiče s dětmi**. Pracovnice nabízí **poradenství určené ženám a dívkám**, které se ocitly **v ohrožení života** (např. v podobě domácího násilí, poruch příjmu potravy apod.) nebo **v nepříznivé (obtížné) životní situaci** (nechtěné nebo neplánované těhotenství). Této cílové skupině poskytujeme poradenství zejména v **intimních oblastech života ženy** (plánování rodičovství, předcházení nechtěnému těhotenství, regulace početí, antikoncepce a její mechanismus, potrat a s ním související postabortivní syndrom, partnerské vztahy, krize v manželství, zdravý životní styl – prevence stresu, prevence AIDS...). Naše činnost vychází z **křesťanských zásad**.

Dále poskytujeme:

- **základní sociální poradenství,**
- **sociální výpomoc nastávajícím i stávajícím matkám v sociální a materiální tísní** (možnost darování kojeneckého a batolecího použitého oblečení, zapůjčení dětské postýlky, kočárku aj.),
bezplatné půjčování literatury a videokazet k výše uvedeným tématům,
- **kontaktní poradenství** – zprostředkování (odborné) pomoci a služeb,
- **doprovod při jednání s úřady,**
- **osvěta, přednášky a preventivní programy** v rámci zařízení Kopretina – centrum pro rodiče s dětmi.

Sídlo: Poliklinika (3. patro), Studentská 4; pondělí 8:30–12:30, 13:30–17:00

Kontakt na pracovníka: Hana Jelínková, tel.: 566 690 215, mobil: 731 646 777,

e-mail: kopretina.zdar@caritas.cz

VELIKONOČNÍ RŮZNOČTENÍ

Homilie Benedikta XVI. při Velikonoční vigílii 2006

„Hledáte Ježíše Nazaretského, ukřížovaného. Byl vzkříšen, není tady.“ (Mk 16, 6) Tak mluví Boží posel, oděný do světla, k ženám, které hledají Ježíšovo tělo v hrobě. Avšak tutéž věc říká evangelista této noci také nám: Ježíš není nějakou osobností z minulosti. On žije a jako živý jde nám vstříc; volá nás, abychom šli za ním, živým a tak také my našli cestu života.

„Byl vzkříšen, není tady.“ Když Ježíš mluvil k učedníkům o kříži a zmrtvýchvstání poprvé, tu se oni při sestupu z hory Proměnění ptali mezi sebou, co to má znamenat „vstát z mrtvých“ (Mk 9, 10). O velikonočních se

radujeme, že Kristus nezůstal v hrobě, že jeho tělo nepoznalo rozpad; patří k světu živých, ne ke světu mrtvých. Radujeme se, že On – jak to prohlašujeme při obřadu velikonoční svíce – je Alfa i Omega, existuje tedy nejen včera, ale i dnes a na věky (srov. Žid 13, 8). Avšak nějakým způsobem se zmrtvýchvstání natolik umísťuje mimo náš horizont, natolik mimo všechny naše zkušenosti, že zahloubáme-li se do sebe, ocitáme se v rozvířené diskusi učedníků: Co to znamená „vstát z mrtvých“? Co to znamená pro nás? Pro svět a pro dějiny v jejich celku? Jeden německý teolog řekl jednou ironicky, že zázrak oživené mrtvolky – jestliže opravdu k tomu došlo, čemuž on vůbec nevěřil – by byl konec konců irelevantní (bezvýznamný), protože by se totiž netýkal nás. Vždyť byl-li jednou jeden člověk oživen a nic jiného, jak by se to mělo týkat nás? Avšak zmrtvýchvstání Krista je právě víc, je to odlišná věc. Ono je – můžeme-li jednou použít jazyk evoluční teorie – největší „mutací“, absolutně nejrozhodnějším skokem do naprosto nové dimenze, k němuž v dlouhých dějinách života a jeho vývoje nikdy dosud nedošlo: skok do úplně nového řádu, který se týká nás, který se týká celých dějin.

*Nedatovaný litinový kříž
mezi obcemi Vysoké a Počitky*

Je jasné, že tato událost není nějaký zázrak minulosti, takže by nám mohlo být konec konců lhostejné, že se udál. Je to kvalitativní skok v dějinách „vývoje“ a života vůbec k novému budoucímu životu, k novému světu, který počínaje Kristem stále proniká do tohoto našeho světa, přeměňuje ho a přitahuje k sobě. Ale jak k tomu dochází? Jak může tato událost dospět opravdu až ke mně a přitahovat můj život k sobě a vzhůru? Odpověď v první chvíli snad překvapivá, ale zcela reálná je: Tato událost přichází ke mně prostřednictvím křtu. Právě proto je křest součástí velikonoční vigilie. Křest znamená právě to, že tu nejde o minulou událost, nýbrž že kvalitativní skok univerzálních dějin dospívá až ke mně, uchvacuje mě, aby mě přitáhl. Křest je úplně jiná věc než církevní shromažďování s jakýmsi staromódním a složitým obřadem k přijetí osob do církve. Je také mnohem víc než prosté obmytí, jakési očištění nebo zkrášlení duše. Je to skutečně smrt a vzkříšení, znovuzrození, přeměna v nový život.

Jak to můžeme chápat? Myslím, že to, k čemu dochází ve křtu, se pro nás snadněji objasní, zahledíme-li se na závěrečnou část malé duchovní autobiografie, kterou nám sv. Pavel daroval ve svém listu Galaťanům. Končí totiž slovy, která také obsahují jádro jeho životopisu: „Už nežiji já, ale žije ve mně Kristus“ (Gal 2, 20). Pavel těmito slovy nepopisuje nějakou mystickou zkušenost, která mu snad mohla být udělena a která by nás mohla – jestli vůbec – zajímat z historického hlediska. Ne! Tato věta je výrazem toho, k čemu došlo ve křtu. Mé vlastní já je mi vzato a je mi vložen nový mnohem větší subjekt. A tedy mé já je proměněné, zformované, otevřené zapojením do druhého, v němž získává nový prostor existence. Pavel nám to vysvětluje ještě jednou z jiného hlediska, když ve třetí kapitole listu Galaťanům mluví o příslibu a říká, že byl dán v jednotném čase – jednomu jedinému: Kristu. Pouze on nese v sobě celý „příslib“. Ale co pak se stává s námi? Vy jste se stali jedním v Kristu, odpovídá Pavel (Gal 3, 28). Nikoliv jedna věc nýbrž jedno, jediné, jediný nový subjekt. Toto osvobození našeho já od jeho izolace, toto ocitnutí se v novém subjektu, znamená nacházet se v nezměrnosti Boha, být strháváni do života, který je už nyní východem z kontextu „zemři a staň se!“ Velký výbuch vzkříšení nás uchvátil ve křtu, aby nás přitáhl. Tak jsme přidružení k nové dimenzi života, do něhož jsme uváděni uprostřed strastí naší doby. Žít svůj život jako stálé vstupování do tohoto otevřeného prostoru: to je význam (našeho) „být pokřtěn“, být křesťanem. Toto je radost velikonoční vigilie. Zmrtvýchvstání neskončilo, zmrtvýchvstání dospělo až k nám a uchvátilo nás. Pevně se jej, to je zmrtvýchvstalého Pána, chytáme a víme, že On nás pevně drží, i když naše ruce slábnou. Chytáme se jeho ruky a tak se také držíme navzájem za ruce, stáváme se jediným subjektem, ne pouze jedinou věcí.

Tak můžeme plni radosti spolu s církví zpívat v Exultet: „Radujte se zástupy andělů, raduj se země.“ Zmrtvýchvstání je kosmická událost, která zahrnuje nebe i zemi a navzájem se spojuje. A ještě s Exultet můžeme hlásat: „Kristus, tvůj syn, vzkříšený z mrtvých, jasně zazářil lidskému rodu a vládne na věky věků. Amen.“

(kráceno)

Kříže a Boží muka v krajině

K farnosti sv. Prokopa ve Žďáru nad Sázavou patří kromě vlastního města ještě obce Hamry nad Sázavou, Lhotka, Mělkovice, Počátky, Radonín a Vysoké. K farnosti Zámek Žďár přísluší Polnička, Stržanov, Světnov, Cikháj a Česká Mez. Obce patřící do farnosti Herálec jsou Křížánky, osada Kocanda a skupina samot Mariánská Huť.

Tak jako jinde v kraji, je i na katastru těchto obcí zachována řada objektů drobné sakrální architektury (kaplí, Božích muk a křížů). Vesnické kapličky, zvoničky, Boží muka a kříže mají svoji historii. Byly postaveny jako

projev úcty, pokory, poděkování či prosby k Bohu, nebo jako vzpomínka na někoho blízkého. Vždy se však těšily všeobecné úctě a lidé u nich hledali povzbuzení a útěchu. Patří ke krajině, k obci i k lidem, kteří v ní žili a žijí.

Ing. Vladimír Křenek ze Žďáru nad Sázavou se už léta zabývá mapováním a fotografickým dokumentováním současného stavu objektů drobné sakrální architektury a to nejen v uvedených oblastech. Každá fotografie je doplněna stručným textem, který obsahuje určení místa, popis charakteristických znaků, letopočet postavení a další údaje.

Moje setkání s p. Vladimírem Křenkem bylo svým způsobem návratem do minulosti a historie kraje, který dobře znám. Jeho vypravování bylo tak zajímavé, že jsem ho požádala o rozhovor do našeho velikonočního Zpravodaje.

Co vás přivedlo k zájmu o objekty drobné sakrální architektury?

Při svých toulkách krajinou jsem vždy se zájmem prohlížel kapličky, kříže a Boží muka. Bylo mi líto těch zapomenutých, zanedbaných nebo poškozených. A tak, když jsem shodou okolností získal víc volného času, rozhodl jsem se začít dokumentovat jejich současný stav. Bylo pak už jenom logické oslovit jednotlivé farní úřady a zpracovanou dokumentaci jim nabídnout. Zatím jde celkem o deset farností. Během posledních několika let jsem našel, vyfotografoval, popsal a do map zakreslil stovky objektů drobné sakrální architektury v širším okolí Žďáru nad Sázavou. Kříže a Boží muka tvoří podstatnou část tohoto počtu. Byla to a stále je krásná a zajímavá práce.

*Kaplička Svatého Kříže v Polničce
postavená v roce 1732*

Jaké typy Božích muk a křížů můžeme najít v okolí Žďáru nad Sázavou?

Kamenná Boží muka sloupkového typu, která se nacházejí v našem okolí, jsou pečlivě vypracovaná kamenická díla z místního materiálu, žuly nebo ruly. Pocházejí většinou z druhé poloviny 17. století. Nejznámějším kamenickým mistrem, prokazatelným tvůrcem několika z nich, byl Petr Pavel Svoboda, rychtář v Najdeku, působící kolem roku 1680.

Kamenné kříže, také z místního kamene, jsou přibližně o 200 let mladší. Řemeslné zpracování je ve srovnání s Božími mukami jednodušší a až na drobné odchylky jsou kříže provedené podle jednoho vzoru. Výrazně se odlišuje pouze ustavení dřívku, buď na podstavci, nebo přímo v zemi.

Litinové kříže vsazené do kamenných podstavců se zde vyskytují často. Jsou to výrobky kdysi slavných místních hutí v Polničce, Kadově i jinde. Stojí za pečlivou prohlídku, jejich plastická výzdoba bývá neobyčejně bohatá. Pocházejí většinou z období kolem poloviny 19. století.

Dřevěných křížů se zachovalo jen málo a jedná se o novodobější repliky, neboť jejich životnost na volném prostranství bývá obvykle jen několik desítek let. Lze ale předpokládat, že současné kamenné nebo litinové kříže mnohdy stojí na místě původních dřevěných.

Je možno zjistit, kdy byl konkrétní kříž postaven?

U kamenných křížů bývá datování, t.j. určení roku vztyčení kříže, poměrně jednoduché. Prakticky u všech je letopočet vytesán přímo v kameni, obvykle na spodní části dřívku. Problém je občas s čitelností. Totéž platí pro sloupkovou Boží muka, i když zde se častěji stává, že datování chybí.

Převážná většina litinových a dřevěných křížů datování nemá. Zde se pak můžeme jen dohadovat.

Pak jsou tu ještě nevelké, většinou mramorové křížky, postavené na památku padlých v 1.světové válce. Ty bývají opatřeny věnováním i s letopočtem.

Který z popisovaných objektů považujete za nejzajímavější?

Na tuto otázku je těžké odpovědět, kritéria hodnocení mohou být různá.

Detail božích muk z roku 1662 před budovou správy CHKO Žďár n. S.

Doložitelně nejstarší jsou asi Boží muka před budovou Správy CHKO, zajímavá krásně vypracovaná lucerna s gotizujícími prvky (letopočet 1662). Za povšimnutí také stojí troje nedatovaná Boží muka tvaroslovně odkazující na období gotiky (před hřbitovem, pod Stalingradem a u staré vápenné cesty nad Klafárkem). V žádném případě si ale netroufnu je časově zařadit.

Z křížů bych snad mohl upozornit na krásný litinový kříž v empírovém stylu, umístěný v Polničce u mostu. Údajně je to poslední odlitek Polničských železáren. Ze stejné formy je zřejmě i nedavno renovovaný kříž v Cikháji.

K velmi zajímavým sakrálním objektům patří také kamenné kříže a křížové kameny (někdy známé jako smírčí kříže). Na území farností, o kterých mluvíme, je ale jen jeden, v lese nad obcí Sázava u Žďáru.

Křížový kámen (smírčí kříž) v lese u obce Sázava u Žďáru

Jak postupujete při hledání křížů a Božích muk v krajině?

Nejprve prohlédnu mapy. Současné turistické a pokud jsou dostupné, tak i nějaké starší. Tam se většinou najdou objekty na okraji a v okolí obcí. Pak jedu na místo, prochodím co se dá a hlavně se vyptávám starších lidí. Ti obvykle vědí i o skrytých křížích, které bych asi těžko našel a občas mi řeknou i kdo, případně proč kříž postavil. Pak už záleží jen na vhodném osvětlení, abych mohl fotografovat.

A jaká je současnost, jsou tyto objekty udržovány a staví se nové?

Musím s potěšením konstatovat, že po letech nezájmu se zdá, že si lidé v obcích začínají uvědomovat jaké místo mají objekty drobné sakrální architektury v historii krajiny. Častěji teď nacházím kříže ošetřené, případně celkově renovované a s upraveným nejbližším okolím. Staví se repliky zničených nebo silně poškozených objektů (na př. v Hamrech, Polničce, Cikháji), a pokud jde o nové, setkal jsem se s několika nedávno postavenými misijními kříži. Jsou dřevěné a tradiční tělo Krista je na nich nahrazeno moderní kovanou plastikou, symbolizující jeho utrpení. Je to velmi působivé.

Pane inženýre, děkuji Vám za rozhovor a doufám, že ještě hodně dalších zajímavých kaplí, křížů a Božích muk uvidíte před objektivem svého fotoaparátu.

Jana Skalská

STALO SE PŘED...

750 LETY V letech 1259–1262 byl žďárským opatem **Jindřich I.** z mateřinského kláštera v Nepomuku. Pokračovaly za něj práce na kamenných stavbách kláštera. Posvěcen byl také oltář svatého Petra v konventním kostele.

600 LETY Letopočtem 1409 je datován podle dochovaných zápisů nejstarší **zvon** v kostele sv. Prokopa o průměru 96 cm a váze 495 kg zvaný **Poledňák**.

400 LETY 21. března 1609 byl na kněze vysvěcen **sv. Jan Sarkander**. Oslava 400. výročí jeho kněžského svěcení se koná v katedrále sv. Petra a Pavla v Brně za účasti apoštolského nuncia a našich biskupů. Před 150 lety, 11. září 1859, jej papež Pius IX. prohlásil za blahoslaveného.

300 LETY V letech 1709–1714 zuřil na Moravě morová nákaza. Za tím účelem byl roku 1709 zřízen tzv. **Dolní hřbitov Nejsvětější Trojice** dle dispozice Jana Blažeje Santiniho. Za opata Henneta byl rozšířen vložení čtvrté kaple. Hřbitov však nikdy využit, protože mor (pravděpodobně díky péči opata Vejmluvy) Žďár nikdy plně nezasáhl.

250 LETY Dne 5. května 1759 zemřel sochař **Řehoř Thény**, který se významně podílel na výzdobě klášterního kostela. Je pochován v Jaroměři.

100 LETY 25. března – 5. dubna vykonali redemptoristé z Červenky u Litovle ve Žďáře **lidové svaté misie**. Na svěcení misijního kříže přišlo před farní kostel 3000 lidí.

Dne 20. května 1909 papež Pius X. svatořečil blahoslaveného **Klementa Maria Hofbauera**, moravského redemptoristu působícího ve Vídni.

80 LETY Roku 1929 byla 28. září ke svatováclavskému miléniu postavena a vysvěcena malá **kaplička sv. Václava** u silnice mezi Račínem a Vepřovou. Už je jí také osmdesát roků, a tak asi nepamatuje své stavitele, ale již další generace jejich dnes dospělých dětí a vnuků...

PERLIČKA Z KRONIK

Stalo se před 100 lety

24. března 1909 tlupa asi 100 výrostků řvaním a troubením rušila bohoslužby a noční klid u fary při kostele svatého Prokopa.

27. a 28. března 1909 ve farním kostele vykřikovali při kázání Vincenc Láznička a František Svoboda. Jan Klement, „...který Lázničku z kostela vyhnal a trochu jej po hubě pohládl, byl zdejšíms okresním soudem odsouzen na pokutě a soudních útratách zaplatiti 113 korun.“

50 LETY Dne 28.srpna 1959 zemřel český hudební skladatel **Bohuslav Martinů** ve švýcarském azylu. Na své přání byl pochován v Poličce, svém rodném městě, kde nyní odpočívá i se svou manželkou.

40 LETY 17. května 1969 zemřel v římském exilu arcibiskup pražský a primas český **Josef kardinál Beran**. Na přání papeže Pavla VI. byl pochován poblíž hrobu svatého Petra v první bazilice křesťanstva.

20 LETY Dne 20. listopadu 1989 byla na svatopetrském náměstí svatořečena dcera krále Přemysla Otakara I., kněžna **Anežka Česká**, současnice svaté Kláry; 25. listopadu pak k počtě svaté Anežky České celebroid slavnostní mši v katedrále sv. Víta arcibiskup primas František kardinál Tomášek.

V prosinci 1989 byly dovezeny první **dva nové zvony**: sv. Prokop a sv. Cyril a Metoděj. Ulila je Laetitia Dytrychová z Brodku u Přerova a reliéfy zhotovil Otmar Oliva z Velehradu.

15 LETY Dne 7. října 1994 zemřel žďárský archivář **PhDr. Jiří Petrlík**. Řada farníků ho navštěvovala na tehdejší pracovišti v klášteře jako znalce historických reálií, zdejšího kláštera i Žďárska. Vždy ochotný, přátelský a usměvavý, takovým zůstal i při své dlouholeté těžké nemoci v obětavé péči své manželky. Je autorem či spoluautorem řady historických prací a spolupracoval i s historiky Žďáru dr. Zemkem a Bartuškem.

10 LETY 5. července 1999 jmenoval papež Jan Pavel II. **Mons. ThDr. Pavla Esterku** svěřením biskupem brněnské diecéze; na biskupa byl vysvěcen 11.září 1999.

Před 10 lety zemřeli opat želivského premonstrátského kláštera **Vít Bohumil Tajovský**, OPraem., dlouholetý vězeň totalitního režimu, a arcipat břeňovského benediktinského kláštera, politický vězeň a exulant **Jan Anastáz Opasek**, OSB.

5 LETY 11. září 2004 byl na své faře v Třebenicích zavražděn **P. MUDr. Ladislav Kubiček**, jehož hrob navštěvují mnozí poutníci v Kunštátě. V životě P. Kubička figurují desítky míst, nejrůznější profese (sběrač raněných u PTP, lékař, kameník, horník, kněz) a tisíce lidí. I jako sídelní kanovník litoměřické katedrální kapituly zůstal ve službě ve farnosti. Až do poslední chvíle oddaně sloužil; je proslulý také svými spisy, dřívějším výkonem služby lékaře, služby pro vězně i v hospici.

V prosinci 2004 zemřel kněz, filosof a profesor Lateránské university **Mons. PhDr. et ThDr. Karel Vrána**.

VÝROČÍ

90 Dne 17. prosince 1919 se narodil v Boskovicích kardinál prof. **Tomáš Špidlík**, S. J., velký znalec východního křesťanství, zakladatel římského vzdělávacího ústavu Centro Aletti. Kardinál patří mezi pozoruhodné vynikající postavy římské církve, znalce církevních dějin a publikující teology. V letech 1951–1989 byl spirituálem české papežské koleje Nepomucenum v Římě a pravidelně od téhož roku spolupracuje až podnes s Vatikánským rozhlasem. Od roku 1954 přednáší na Gregoriánské univerzitě a na Papežském orientálním institutu. Je poradcem dvou kongregací, vyhledávaným kazatelem a neúnavným hlasatelem lásky Božského srdce Páně. Více o jeho životě v knížce *Duše poutníka* z r. 2004.

Ing. **Josef Pohanka** se narodil roku 1919 ve Městě Žďáře, zemřel roku 2001. Iniciátor, editor a spoluautor žďárských tisků; sestavil první souvislou bibliografii vlastivědné žďárské literatury a soupis významných rodáků a kulturních pracovníků Žďárska (1974, *Dějiny Žďáru n. S., III. díl*); spolu s dr. Lífkou inicioval také založení Muzea knihy a s dr. Sedlákem založení Santiniho síně v klášteře žďárských cisterciáků. Založil Společnost Cisterciána Sarensis, která vydala a iniciovala řadu významných Sarensií; inicioval i realizaci mozaikového souboru (Šerých – Tesař) v severní lodi konventního kostela na námět zdslavského rodu podle Žďárské kroniky z podnětu dr. Ambrože Svatoše, OP (1990–2001, ukončeno 2005).

KNĚŽÍ – RODÁCI

Stalo se před 250 lety

Jan Fridrich, narozen ve Žďáře 1759, ordinován 1784, zemřel 27. 7. 1809. Farářem v Sulkovci 1793–1806, v Olešnici 1806–1809.

František Lantras, narozen ve Žďáře 1759, ordinován 1784, zemřel 21. 3. 1824. Farářem v Mušově 1801–1809, v Dolních Věstonicích 1816–1824.

František Ptáček, narozen ve Žďáře 1759, ordinován 1783, zemřel 2. 6. 1827. Farářem v Olešné 1795–1804, v Černovicích 1804–1806, v Čebíně 1806–1816, v Rokytnici nad Rokytnou 1816–1827.

Stalo se před 155 lety

Mons. Jan Hromádka, narozen ve Žďáře 3. února 1854 a před 125 roky byl r. 1884 ordinován jako vikář a podplukovník duchovní vojenské služby c. k. armády. Byl činný i literárně, psal drobné příběhy a zemřel na odpočinku v Nedvědicích r. 1928. Ve stáří sloužil mše sv. v hradní kapli blízkého Pernštejna. Panstvo k němu za to bylo přívětivé; mohl si vlastními silami vydobýt v jejich lese pařezy, aby si zatopil.

Stalo se před 50 lety

12. října 1959 zemřel redemptorista P. **Jan Pertlíček**, který se narodil v Zámku Žďáře 16. ledna 1893.

75 Dne 21. dubna oslaví prozaik a žďárský regionalista PhDr. **Zdeněk Vyhliďal** 75. narozeniny. Nejstarší generace by ho ještě mohla pamatovat jako ministranta. Pár let po válce se rodina odstěhovala do Brna, ale Zdeněk Vyhliďal již jako nenapravitelný Žďárák a gymnasista novoměstské reálky připravoval svoji pozdější práci, soubor převyprávěných pověstí a vyprávění z Vysočiny, vydaný pod názvem Odbíjí půlnoc (1958). Z jeho dalších asi dvou desítek prací jsou známější knížky Kluci z Horní ulice, Obrozenecký spisovatel M. J. Sychra, Sarkander i časopisecky vydaný Pandur Trenk. Některé jeho starší

práce vycházejí v reedicích. Po univerzitních studiích češtiny a literárních věd přednášel v Olomouci; později byl „znormalizován“ a mohl působit pouze jako redaktor v Čs.rozhlasu a prozaik. Bydlel v Brně, Ostravě, Olomouci, Ubušínku a v důchodovém věku se vrátil do Žďáru nad Sázavou. Kromě zmiňované monografie o knězi M. J. Sychrovi inicioval i za totality několik pamětních setkání a napsal řadu článků o něm a jeho zásluhou byly roku 2000 Sychrovým basreliéfem osazeny průčelí far v Jimramově a ve žďárském klášteře. Spolupracoval taky po r. 1990 s Rádiem Svobodná Evropa, Českým rozhlasem a založil Ligu na ochranu zvířat. Jubilantovi přejeme všechno dobré!

55 13. května 1954 se narodil v Brně bývalý žďárský kaplan (1980–1981), nyní farář v Brně-Lesné, P. **Pavel Hověz**. Působil také v Třebíči, Mrákotíně (1982–1990), Brně – Králově Poli (1990–1998) a poté do roku 2005 jako duchovní správce ve Frankfurtu nad Mohanem. Tuřanský rodák P. Pavel se nyní se svými farníky snaží obstarat prostředky a zahájit výstavbu nového kostela na Lesné, v sídlišti více jak o pětinu větším proti Žďáru nad Sázavou. Dosavadní kapacita duchovního střediska

bl. Martina Středy, SJ a bl. Marie Restituty, OFM již zdaleka nedostačuje.

40 1. června 1969 se narodil P. ThLic. **Tomáš Holý**, administrátor ve farnosti svatého Prokopa. Do dalších let kněžského života mu přejeme mnoho Božího požehnání a vytrvalosti při správě naší farnosti. Děkujeme mu za doprovázení a péči, kterou nám vždy jako duchovní průvodce věnuje. Tak jako otec Tomáš nikdy nezapomíná na spojení se Svatým otcem a univerzální církví, ani my nezapomínáme na jeho významné životní jubileum. Ať vám Pán žehná!

15 V Jamách zemřel dne 19. prosince 1994 dlouholetý žďárský farář (1972–1993) P. ThDr. **Alois Učeň**. Narodil se 1921 v Kořenci u Boskovic, ordinován byl roku 1947 v Brně. Jeho působišti do roku 1968 bylo několik farností kolem Brna; poté sloužil na Petrově ve funkci sekretáře biskupa prof. Karla Skoupého až do jeho smrti. Následně ho normalizátoři odsunuli do Žďáru nad Sázavou v domnění, že se nalomen stáhne do ústraní, ale pravý opak byl pravdou. Jeho činnost pozvedla všestranně v duchu II. vatikánského koncilu celou svatoprokopskou farnost a byla povzbuzením i pro farnost klášterskou a celé město. Zanechal po sobě dobré dílo. R.I.P. – Následně se tehdejší farní hospodyně rozhodla ke vstupu do II. řádu sester františkánek v Brně, kde působí dodnes pod jménem s. Marie Radima. Mnozí ji pamatují také jako uznávanou vrchní sestru chirurgického oddělení novoměstské nemocnice.

15 a 100 Dne 28. června 1994 zemřel i dlouholetý žďárský administrátor P. **Vladimír Krček**, narozený před 100 lety 7. března 1909 v Sivicích u Pozořic, ordinován 1935 v Brně. Ve svatoprokopské farnosti působil v letech 1957–1972; na odpočinku i se svou sestrou, farní hospodyní, žil až do své smrti ve Veselské ulici a podle svých sil vypomáhal v pastýřské službě. R.I.P.

Před 25 roky byl 19. října 1984 surově zavražděn – umlácen – příslušníky polské komunistické tajné státní bezpečnosti mladý polský kněz, mučedník **Jerzy Popieluszko** (narozen 23. září 1947). Jeho umučení se velmi podobá smrti sv. Jana Nepomuckého: Také otevřeně vystoupil proti státnímu teroru, také byl krutě a nelitostně umčen a posléze vhozen do vod přehrady na řece Visla u Włocławku. Tělo bylo nalezeno 30. října 1984 tak zmasakrované, že ho rodina poznala pouze podle zvláštních znamení. V roce 1997 byl zahájen proces blahořečení, tři jeho vrazi – důstojníci polského Ministerstva vnitra, specialisté na boj proti církvi – byli vypátráni, ale obdrželi směšně nízké tresty.

OREL SLAVÍ 100 LET

Sportovní organizace Orel oslaví v letošním roce 100 let od svého založení. Byla to léta plná naděje i roky pronásledování. Celkem třikrát byl Orel zakázán a znovu obnoven. V současné době se může Orel pochlubit 18 000 členy ve 250 sportovních jednotách. I to je důvod k oslavě.

Oslavy stoletého výročí vyvrcholí ve dnech 20. – 23. srpna v Kroměříži a na Svatém Hostýně. Pro členy, ale i všechny příznivce Orla bude připraven bohatý program, z kterého jen namátkově vybíráme: sportovní turnaje ve florbalu, malé kopané, petanque či stolním tenise, ukázkové sporty lakros, frisbee či hokejbal, soutěž ve florbalových dovednostech, nové trendy v aerobiku, výtvarný stan, divadelní představení, horolezecká stěna, přednášky a rozhovory atd. Celý program vyvrcholí v sobotu 22. srpna 2009 volně přístupným večerním koncertem, na kterém vystoupí např. Marta Kubišková a hudební skupina Čechomor. Z Kroměříže se poté v neděli ráno přesuneme na tradiční orelskou pouť na Svatém Hostýně, kde bude hlavní mši svatou celebrovat otec kardinál Špidlík. Pro všechny zájemce bude v Kroměříži zajištěno ubytování i stravování. Více informací se v nejbližších dnech objeví na www.rokorla.cz.

I naše orelská jednota se připojí k těmto oslavám a v rámci nich uspořádá i letošní ročník festivalu La Festa.

Těšíme se na Vás

Ladislav Kotík, generální sekretář Orla

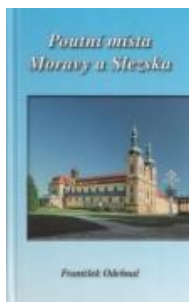
Orelská restaurace

Ve žďárské orlovně byla otevřena nová restaurace, která má být doplňkem služeb pro uživatele Orlovny. Věříme, že vás zaujme pohled do našeho jídelníčku a rádi nás budete navštěvovat. Podrobné informace naleznete na webu www.orlovna.cz.

Nabízíme:

- nekuřácké prostředí
- zdarma wifi internet
- koutek pro děti
- bohatá nabídka jídel.

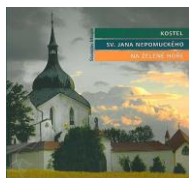
Z NOVÝCH KNIH

Ke čtenářům se dostává již třetí vydání vyhledávané publikace **Poutní místa Moravy a Slezska** autora **Františka Odehnala**. Kniha vychází s podporou všech tří diecézí Moravské církevní provincie a popisuje historii i současnost 191 poutních míst. Kromě 465 barevných fotografií obsahuje tematické mapy (církevní rozdělení ČR, důležitá evropská poutní místa, podrobné mapy poutních míst po diecézích se zakreslením nových kostelů, kaplí a klášterů postavených po roce 1989), datace poutí i bohoslužeb, dojezdové trasy a mnoho dalších zajímavostí. Součástí jsou i Zelená hora a bazilika Nanebevzetí Panny Marie

ve Žďáře nad Sázavou a další poutní místa v blízkém okolí.

V Kartuziánském nakladatelství vyjde na přelomu července a srpna kniha **Františka Laštovičky Portrét imaginární tváře – umělecké osobnosti žďárského kláštera**, kterou připravila naše farnost k příležitosti povýšení konventního kostela na baziliku minor. Kniha provází čtenáře osudy umělců, kteří zanechali svoji dochovanou stopu v areálu žďárského kláštera a jeho blízkém okolí. Neomezuje se jen na dobu největšího rozkvětu kláštera na konci 17. a v 1. polovině 18. století, ale hledá souvislosti mezi barokními mistry a jejich moderními pokračovateli. Umělecké osobnosti minulosti Willmanna, Santiniho, Jäckela, Thényho, Suppera, Gionimu, Siebera a další doprovázejí osobnosti současného moderního umění Husák, Šerých, Kolmanová či Štourač, kteří mnohdy odvážně doplňují mozaiku díla započatého v hluboké minulosti cisterciáckými mnichy. Střípky životních osudů slavných tvůrců a jejich děl se prolínají ve svěžím a čtivém portrétu přibližujícím kořeny žďárského umění dnešnímu člověku.

Poutní svatojanský kostel na Zelené hoře se dočkal publicity i ze strany Regionálního muzea ve Žďáře nad Sázavou. V listopadu 2008 vydalo pro Město Žďár n. S. útlu, ale pěknou brožurku **Kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře**, ve které autor **Stanislav Mihule** klade důraz na kulturně-architektonický význam této památky UNESCO. Nezapomíná ale zmínit i světe

a mučedníka Jana, okolnosti vzniku a trvání kostela a citovat nejzákladnější odbornou literaturu, ze které čerpal, což odpovídá charakteru a poslání bohatě ilustrované popularizační publikace, za kterou sluší poděkovat.

Objevila se také nadmíru pěkná knížka **Thomase E. Woodse** pod názvem **Jak katolická církev budovala západní civilizaci**. Za 239,-Kč se tak můžeme seznámit v kostce s křesťanskými základy našeho kontinentu, na které by mnozí novodobí evropští byrokraté zjevně rádi zapomněli.

Velikonoční příběh pro děti

Víš, kdo to jede na oslátku? Je to Pán Ježíš. Jede do Jeruzaléma. Přichází velký zástup lidí, jsou s nimi i děti. Všichni vítají Ježíše a volají: „Ježíš je náš král.“

V městě Jeruzalémě pozval Pán Ježíš své nejbližší přátele na večeři. Bylo to jejich poslední setkání.

Podívej se na Ježíše. Láme chléb a podává jej svým přátelům. Také jim podává kalich a říká: „Vždycky, když spolu budete jíst chléb a pít z kalichu, myslete na mou smrt na kříži“. Dodnes si to v církvi připomínáme.

Podívej, co tito muži dělají Ježíšovi! Jeho ruce i nohy přibíjejí k velikému dřevěnému kříži, který potom postaví na pahorku jménem Golgota. Ježíš na něm umírá.

Víš proč? Pán Ježíš chce, abychom žili společně s Bohem v nebi. Když však hřešíme, do nebe jít nemůžeme. Proto Ježíš zemřel z

lásky k nám na kříži. Přijal trest i za tvůj hřích.

Časně ráno přišly k Ježíšovu hrobu ženy. Chtěly jeho tělo potřít vonnými mastmi. To se tehdy dělalo. Najednou viděly, že kámen od hrobu je odvalen. Stál tam anděl, který jim řekl: „Nehleďte Ježíše v hrobě. On žije!“

Bůh Ježíše vzkřísil třetí den z mrtvých! Tak Ježíš zvítězil nad smrtí. A každý, kdo v něho věří, nemusí se už bát smrti, protože bude žít věčně v nebi.

Novozákonní příběhy pro předškolní děti, převzato z internetu

PŘEHLED POUTÍ V OBOU FARNOSTECH

Místo	Datum	Pout'	Mše svatá
Zelená hora	So 16. 5. 2009	Sv. Jan Nepomucký	17:00
Zelená hora	Ne 17. 5. 2009	Sv. Jan Nepomucký	6:00, 7:30, 9:00, 10:30, 14:30
Žďár n. S. II – bazilika	So 23. 5. 2009	Pout' motorkářů	11:00 (bohoslužba slova)
Bobrová	So 23. 5. 2009	Pout' děkanství	17:00
Počátky	Ne 31. 5. 2009	Navštívení Panny Marie	12:00
Česká Mez – Babín	Ne 7. 6. 2009	Nejsvětější Trojice	15:00
Stržanov	Ne 14. 6. 2009	Sv. Antonín	15:00
Žďár n. S. – I	So 4. 7. 2009	Sv. Prokop	17:00
Dolní Hamry	Ne 5. 7. 2009	Sv. Cyril a Metoděj	12:00
Vysoké	Ne 19. 7. 2009	Panna Marie Karmelská	12:00
Mělkovice	Ne 26. 7. 2009	Sv. Anna	12:00
Cikháj	Ne 26. 7. 2009	Sv. Anna	15:00
Žďár – klášter	So 15. 8. 2009	Nanebevzetí Panny Marie	10:00 a další program
Žďár – klášter	So 29. 8. 2009	VI. diecézní pout' rodin	10:00
Polnička	Ne 6. 9. 2009	Sv. Anděle strážní	15:00
Radonín	Ne 6. 9. 2009	Narození Panny Marie	12:00
Hamry – Najdek	Ne 13. 9. 2009	Panna Marie Bolestná	12:00
Světnov	Po 28. 9. 2009	Sv. Václav	15:00

SLAVNOSTI V BAZILICE NANEBEVZETÍ PANNY MARIE A SVATÉHO MIKULÁŠE

Při účasti na mši svaté v tyto dny je možné získat plnomocné odpustky:

Datum	Slavnost
22. února	Stolec sv. Petra
30. května	Sv. Zdislava
29. června	Sv. Petr a Pavel
11. července	Sv. Benedikt
15. srpna	Nanebevzetí Panny Marie
6. prosince	Sv. Mikuláš

Kromě toho může každý získat plnomocné odpustky v libovolný den v roce, který si sám stanoví.

Můj den letos: _____

FARNOST ŽĎÁR NAD SÁZAVOU – I

Obvyklý pořad nedělních bohoslužeb: 7:30, 10:30 a 18:00

Bohoslužby v týdnu:

Úterý, čtvrtek, pátek a sobota v 18:00, středa v 8:00

Návštěvy nemocných:

První pátek v měsíci a dle potřeby

Duchovní správce: P. ThLic. Tomáš Holý

Kontaktní adresa: Fara u svatého Prokopa, Tvrz 12,

591 01 Žďár nad Sázavou 1

Telefon: 566 625 943

E-mail: prokopzr@seznam.cz

Web: www.zdarskefarnosti.cz

Kancelářské hodiny: Středa 10:00 – 12:00 a 16:00 – 18:00

FARNOST ŽĎÁR NAD SÁZAVOU – II

Obvyklý pořad nedělní bohoslužby: Mše svatá vždy v 9:05.

Bohoslužby v týdnu: Pondělí, středa a pátek v 17:15, čtvrtek v 17:00 adorace

Farář: P. Vladimír Vojtěch Záleský

Kontaktní adresa a služby nemocným: Římskokatolický farní úřad,

Klášteř 2, 591 02 Žďár nad Sázavou 2

Telefon: 566 625 190

Mobil: 607 736 851

E-mail: zalesky@biskupstvi.cz

Web: www.zdarskefarnosti.cz

Návštěvy nemocných jsou každý první pátek v měsíci a na požádání.

Zpravodaj žďárských farností, Velikonoce 2009: Redakční návrh zpracovali Vladimír Záleský, Tomáš Holý, Petr Peňáz a Zbyněk Vintr. Do zpravodaje přispěli texty farníci obou farností, autoři jsou uvedeni u článků. Grafika na titulní straně Milivoj Husák, plakát na velikonoční pašijovou hru Jan Šustr. Fotografický doprovod čísla Vladimír Křenek. Tisk Unipres. Pro interní potřebu vydávají obě žďárské farnosti.

Návrhy článků pro vánoční číslo zpravodaje: Chcete-li publikovat pozvánku nebo informace ve vánočním čísle společného farního zpravodaje, předejte své návrhy do **17. listopadu 2007** příslušnému duchovnímu správci.

CO SE stalo

Pašijová hra o životě, smrti
našeho Pána

S JEŽÍŠEM ?

a slavném vzkříšení
Ježíše Krista

úterý 7. dubna 2009

Začátek ve 20 hod.

Ždár nad Sázavou

Dětský areál na

sídlišti Libušín

Římskokatolická
farnost Ždár n.S.